

Bill Gatesek Afrika eta Asiako laborariak nola salbatuko dituen

Duela hamar urte, Microsoften ugazaba txit aberatsa ez zen inor nekazaritzan. Orain agente garrantzitsu bihurtu da, Afrikan batik bat. Hemengo laborantza modernizatzeke 3.000 milioi dolar inbertituak ditu jadanik Bill&Melinda Gates fundazioaren bitartez. Nola eta zertarako, GRAIN elkarteak erakutsi du.

| PELLO ZUBIRIA KAMINO |

IRAULTZA BERDEA 2.0 AGINTZEN die Afrika eta Asiako nekazari txiroei Bill Gatesek. Urtean hainbat aldiz haren lorpen eta proiektuen propaganda eginez hedabide nagusiek kontsolatzen dituzte planetako gosearekin kezkatutako jendeak: ezinezkorik ez da munduko gizon arrakastatsu eta aberatsenarentzako, gai izan den bezala Windows sartzeko mundutar gehienon bizitzetan, asmatuko du txiro guztien platerak egunero asetzea.

Bill&Melinda Gates Foundation klikaturik iritsi baldin bazara *Agri-cultural Development* atalera, laborari beltz irrifartsu batek egingo dizu diosala ondoren azaltzeko fundazioaren arima: “Gure helburua: Asia hegoaldeko eta Saharaz beheko Afrikako milioika baserriar familiarren gosea eta pobrezia arintzea nekazaritzaren produktibitatea handituz modu iraunkor batean”.

Aurreraxeago, fundazioak dio: “Nekazariei galdetzen diegu zein labore nahi dituzten erein eta jan, zer nolako erronka handiak dauzkaten. Elkarlana antolatzen dugu erronka hauek ulertu eta aurre egiteko antolamendua daukaten erakundeekin, eta dirua sartzen dugu ikerkuntzan, nekazariak nahi dituzten eta erabiliko dituzten soluziobide garrantzizko eta egingarriak aurkitu eta ezartzeko”.

Hitzezko asmoen atzean dagoen errealitatea ikertu du GRAIN erakundeak. Elikadura burujabetasunaren alde ari diren laborari txikien eta elkarten interesak defendituz, Bartzelonan egoitza duen Gobernu Kanpoko Erakunde honek oso informazio garrantzitsuak zabaltzen ditu lurraren lapurretaz, agro-industriaz, hazien kontrolaz, klimaren krisiaz eta abarrez. Fundatzaileen artean dago Paul Nicholson Bizkai EHNEko buruzagi historikoa.

GRAINEk berrikitan plazaratu du *Nola erabiltzen du dirua Gates Fundazioak mundua asetzeko?* txostena, ingelesez gain gaztelaniaz eta frantsesez ere eskuragarri. Fundazioaren babesleak, onuradunak eta diru kopuru nagusiak zertan erabili dituzten aztertu ditu xeheki.

Gatestarren fundazioa da gaurko munduko handiena diru kontuak ezagutzen zaizkienen artean. 40.000 milioi dolar bildu ditu 2.000.etik hasita orain arte, gehienik Gates senar-emazteek eta laguna duten Warren Buffet multimiliodunak emanak. Iaz bertan 3.600 milioi dolar bildu zituen. Dirutza hori kudeatzen darabil 1.200 enplegatu-ko egitura handia.

Fundazioaren sosak oraindik ere gehienik AEBetan gastatzen dira, hezkuntza eta osasun alorrean dauzkaten proiektuetan.

AGRA erakundeak bere web korporatiboan titulu hau ipini dio alboko argazkiari: *“Malawi-agro-dealer”*. Malawin haziak, tresneria txikia eta kimikoak saltzen dituen dendari txiki bat da. Afrikan laborantza industrialia sustatzen duen AGRA elkarteak (Gatestarren fundazioaren diru-laguntzaz) 4,3 milioi banatu ditu Malawin horrelako dendarien sarea osatu dadin, hauek saldu behar dituztelako arto eta beste hazi hibridoak, pestizida, herbizida eta ongarri kimikoak. Transgenikoetan txapeladun dabilen Monsanto dute hornitzaile nagusi. Munduko Bankuak adierazi du saltzaileok direla gaur baserriar txikien informazio iturri nagusiak. Technoserve izeneko GKEak ere antzeko aholkularitza lana egiten du; hau sustatzen dute, Cargill, Unilever, Coca-Cola eta Nestlé multinazionalak ere. Sare pribatuok hartzen ari zaizkie lekua estatuek antolatutako lehengo sareei eta baserriarrek beren kasa kudeatuei.

Baina 2006tik hona nekazaritzako egitasmoetan hasi dira Gatestarrak sos handiak ematen, gehienak Afrikan baina baita Asiako ekialdean ere.

Inbertsiook bideratzeko sortu zuten Alliance for a Green Revolution in Africa (AGRA), Afrikan Iraultza Berdea aldarrikatzen duena. Beste donazio asko CGIAR ikerketa erakundearen bitartez bideratzen ditu Bill eta Melindaren fundazioak. 2007an bertan 500 milioi dolar sartu zituzten laborantzako proiektuetan, aurrerantzean handitzeko. Dirutza horiekin nekazaritza alorreko ikerketa eta garapen proiektuen Afrikako agenda irauli du.

Afrikarren morrontza berria

Gatestarren fundazioaren eraginarekin batera handitu dira berekiko kritikak ere. Multinazionalen kontrako taldeek salatzen dute fundazioetik sustatzen dituztela AEBetako korporazioek merkaturatu teknologian oinarritutako hazi eta kimikoak, belaunaldi luzez bertako nekazariak sortutako ezagutza eta sareak mesprezatuz laborategi zentralizatuak zientzialariekin obsesionatuta ari direla, eta agenda politikoa ere esku hartzen dutela, hazien eta transgenikoen inguruko legeak bul-tzatuz.

nologiak eta horien emaitzak (tresnak, kimikoak, haziak...) baserriarren artean sustatzeko oinarritzko lana eginez. Bitartean, Afrikan oraindik nekazaritzan erabiltzen diren hazien %90 ekoizten dituzten lekuko baserriarrek ez dute Gatesen sosik ikusi.

Hiru: Gatesek eragin politikoa erosten du. Horretarako sortu zuen Alliance for a Green Revolution in Africa (AGRA) sarea 2006an eta geroztik 414 milioiz bazkatu du. AGRAk eragin handia dauka Afrikako estatuek laborantza politikak erabakitzen dituztenean, lurren kudeaketaz bezala haziez.

Herrialde bakoitzean ekintza politikorako elkarguneen (*policy action nodes*) bidez egiten du lan, AGRAk zuzenean izendaturiko adituekin. Taldeon bultzadaz Ghanak eta Mozambiquek aldatu dituzte haziak eta bio-aniztasuna zaintzeko legeak, Tanzaniak aldatu ditu lurren jabegoa arautzen zutenak...

Lana borobiltzeko, Afrikako Laborantza Teknologientzako Fundazioaren (AATF ingelesez) bidez lobby lana egiten du herritarrek bezala agintariek transgenikoei buruzko iritzia aldatu dezaten.

Honela bukatzen du analisisa GRAINEk: "Afrikako laborariak hartzaile huts nahi dituzte, bestek sortutako ezagutza eta teknologien kontsumitzaile. Esan liteke funtsean Gates fundazioa honako oinarri nagusiak gidatzen duela: bere teknologiak nekazariei saltzeko komertzializazio ariketa bat da. Honetan Microsoften antza handia dauka". ■

GRAINEk bere aldetik aztertu ditu fundazioaren urteotako laguntza eta inbertsioak. Bere webgunean xehetasun handiz larrutu ditu Gatestarren filantropiazko ekintzak. Kiroltasun handiz, GRAINEk agiriari lotu dizkio Bill Gatesen eta AGRAren erantzunak ere. Hemen laburbilduko ditugu GRAINen ondorio nagusiak.

Bat: Gatesek Hegoko gosea borrokatzen du dirua Iparrekoei emanez. Donazioen %80 AEBetako elkarteei doakie, Afrikarrei doidoi %10. Diru asko unibertitate eta ikerketa zentroeiri doakie. GKEei doazkien donazioetan, tarteare nabarmenagoa da.

Bi: Gatesek zientzialariei ematen die dirua, ez baserriarrei. Deigarria

da CGIAR ikerketa zentro sareari ematen dion sostengua. 1960-70eko hamarkadetan laborantza industrialean oinarritutako lehenbiziko Iraultza Berdean protagonismo handia eduki zuen CGIAREk, eta geroago demostratu zenean balizko iraultza hark gosea konpondu baino handitu egin zuela, arazo ekonomiko, sozial eta ekologiko handiez gain, ahuldu zen ikertzaileren eragina. Orain Gatesi esker bigarren Iraultza Berdea iragartzen du.

Hamar urtetan 700 milioi dolarrez goiti oparitu dizkio Gatesek CGIARI, nagusiki sareko zentro europar eta amerikarrei. Horiek egiten duten ikerketa eta garapen lanaren osagarri ari da AGRA Afrikan bertan, Iparretik inportatutako tek-

ZINKUNEGI
OPTIKA

Garantia.

Egunez egun zure konfiantza geureganatzen dugu, produktu berriak eta zerbitzu berriak etengabe bilatuz.

Hernani, 23 · 20004 Donostia · T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com · www.zinkunegioptika.com

